

RESUMÉ

Děti jsou obzvláště zranitelné a potřebují zvláštní ochranu a péči, proto jim mezinárodní právo přiznává zvláštní práva. Ozbrojené konflikty pro děti představují největší hrozbu. Vybrala jsem si toto téma, protože obdivuji sílu, s jakou se děti vyrovnávají s ozbrojeným konfliktem. Navíc jsou děti nezbytné při usmíření a obnově společnosti po ukončení konfliktu. Cílem této práce je popsat a analyzovat úroveň mezinárodněprávní ochrany dětí zasažených ozbrojeným konfliktem, včetně aplikace těchto norem. Tento nástin je obsažen v první kapitole.

Druhá, úvodní kapitola, je rozdělena do pěti částí. První popisuje vztah mezinárodního humanitárního práva a mezinárodního práva lidských práv. Druhá část se zabývá absencí všeobecně aplikovatelné definice „ozbrojeného konfliktu“ a významem této skutečnosti pro aplikaci právních dokumentů. Třetí část stručně představuje základní myšlenky ochrany dětí v ozbrojených konfliktech. Čtvrtá část definuje pojem „dítě“ a osvětluje problémy, které přináší všeobecně přijímaná definice. Pátá část studuje podstatu současných ozbrojených konfliktů a jejich vliv na děti, ať už se jich (přímo či nepřímo) účastní nebo ne.

Třetí kapitola pojednává o dětech, které se účastní ozbrojených konfliktů, zejména se zaměřuje na problematiku dětských vojáků, a popisuje příslušné normy na jejich ochranu. První část je rozdělena podle konkrétních dokumentů na systém Ženevských úmluv, dva Dodatkové protokoly k Ženevským úmluvám, Úmluvu o právech dítěte a Opční protokol k ní, úmluvy a doporučení, které považují účast v ozbrojených konfliktech za formu dětské práce, Africkou chartu práv a blaha dítěte, činnost mezinárodních trestních tribunálů a na Pařížské závazky. Druhá část pojednává o právní úpravě, která má za cíl přispět k opětovnému začlenění do společnosti dětí, které se přes příslušné zákazy bojových akcí účastnily.

Čtvrtá kapitola se zabývá ochranou dětí, které se ozbrojeného konfliktu nezúčastnily, a o důsledcích konfliktu na jejich život. Kromě ochrany, jaká se poskytuje všem civilistům, mají s ohledem na jejich zranitelnost a specifické potřeby zvláštní práva. První část pojednává o vzdálení dětí od míst boje v rámci možností mezinárodního humanitárního práva. Druhá část se zabývá častými jevy provázejícími ozbrojené konflikty: uprchlictvím a vnitřním přesídlením. Třetí část se věnuje některým bojovým strategiím a prostředkům, jejich vlivu na děti a jejich právní úpravě. Čtvrtá část se zabývá uspokojováním zvláštních potřeb dítěte během ozbrojeného konfliktu. Pátá část vychází ze zvláštního významu rodiny ve vztahu k zajištění příslušné péče, ochrany a rozvoje dítěte. Tato část se dále člení na analýzu ochrany matek, jejímž prostřednictvím dochází k ochraně dítěte, na popis právních institutů majících

za cíl předcházet oddělování dětí od rodin nebo přispět k opětovnému sjednocování rodin, a dále popisuje některé aspekty výchovy a vzdělávání dětí během ozbrojených konfliktů.

Pátá kapitola se zabývá dvěma okruhy otázek: zda existuje právní odpovědnost dětí za činy spáchané v souvislosti s ozbrojeným konfliktem, a jaké sankce jim za to mohou být uloženy.

Šestá kapitola se zabývá dalším jevem provázejícím ozbrojené konflikty: sexuálním násilím. Popisuje ochranu, kterou mezinárodní právo poskytuje, včetně rozhodovací činnosti mezinárodních soudů.

Sedmá kapitola se zabývá aplikací a vynucování norem popsanych v předchozích kapitolách. První část zabývající se smluvními mechanismy se dále dělí na mechanismy mezinárodního humanitárního práva, subjekty odpovědné za porušení mezinárodního práva, přístup Mezinárodního trestního soudu a mechanismus kontroly dodržování Úmluvy o právech dítěte. Druhá část popisuje mimosmluvní mechanismy. Analyzuje obecné mechanismy v rámci OSN, zejména sleduje vývoj rezolucí Rady bezpečnosti. Dále se podrobněji zabývá systémem, který založila Rada bezpečnosti rezolucí 1612, a představuje Úřad zvláštního zástupce generálního tajemníka OSN pro otázky dětí v ozbrojených konfliktech. Třetí část popisuje úlohu nevládních organizací a občanské společnosti při ochraně práv dětí v ozbrojených konfliktech.

Závěry jsou obsaženy v osmé kapitole. Přestože existuje množství relevantních právních instrumentů k ochraně dětí během ozbrojeného konfliktu, zůstávají ještě některé otázky nezbytné pro aplikaci těchto instrumentů nezodpovězeny. Podle mého názoru základním problémem není nízký standard ochrany mezinárodního práva. Problémem je zajistit, aby bylo zajištěno dodržování stávající úrovně ochrany, včetně vynucování plnění příslušných ustanovení a sankcionování těch, kteří je porušili.